

ראש הישיבה

נקודה מתוך "לחיות עם פרשת השבוע"

הדברים הללו חשובים במיוחד בימים בהם אנו רואים כיצד ניתנת שליטה בארצנו לעם אחר. הדברים כואבים מאוד, וגם לארץ ישראל זה כואב.

הזכרנו בעבר את דברי התנחומא, על האדם המביא ביכורים לבית המקדש (תנחומא כי תבוא, א'): "והולך לירושלים ובא ועומד באמצע העזרה ומבקש רחמים על עצמו ועל ישראל ועל ארץ ישראל, שנאמר: 'השקיפה ממעון קדשך וגו' (דברים כ"ו, ט"ו), ולא עוד אלא שהיה אומר: איני זו מכאן עד שתעשה צרכי היום הזה".

ארץ ישראל היא ארץ חיים, וכשהיא ניתנת לשליטת עם זר היא מרגישה בכך ומצטערת. כאשר נותנים את הארץ למי שלא יודע להעריך את מעלתה, זה כואב לה. עוברים בכך על "לא תחנם" (דברים ז', ב') - לא תתן להם חניה בקרקע וזה כואב. לנו ולארץ. אנו מצפים שנוכל לומר "אשר", שהארץ תהיה מאושרת כשהיא תהיה בידי יהודים שיודעים להעריך את קדושתה ומעלתה.

אנו צריכים להתפלל וללמוד את עניינה של הארץ ושל מערת המכפלה, כדי שהיא תהיה מאושרת, והארץ תגיע למקומה הראוי לה. אין שמחה ואושר לקרקע מאשר חזרת העם אל הארץ, וחזרת הארץ לידי העם.

בימים אלו אנו חווים בתוך כל ההתקדמות הגדולה של גאולת ישראל גם זמנים קשים. אנו בטוחים שכל מה שעם אחר בונה בארץ, בפאר ובהרחבה - יגיע בסוף לידינו. זה תלוי בנו, בתפילותינו, בלימוד ובעין הטובה על המציאות.

נבקש רחמים על הארץ, שתזכה להגיע למקומה. בקריאת הפרשה נרגיש את האושר הגדול של הארץ כשהיא זוכה לחזור לבניה, ובע"ה כל ארץ ישראל תהיה בידי כל עם ישראל בגאולה השלמה במהרה בימינו.

מתוך שיעור שניתן בתאריך כ"א מרחשוון תשפ"ג.
השיעור המלא נמצא באתר הישיבה.

בלימוד הפרשה היתה לי הפתעה גדולה. ביום שני קראתי את "שני" של הפרשה, וכשקראתי את הפסוק הראשון - לא הבנתי איך קראתי את הפסוק הזה עשרות שנים ולא שמתי לב לתופעה מיוחדת בו (בראשית כ"ג, י"ז):

"וַיִּקַּם שָׂדֵה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בְּמִכְפֶּלֶה אֲשֶׁר לִפְנֵי מִמְרָא הַשָּׂדֵה וַיִּמְכְּרֶהָ אֲשֶׁר בּוֹ וְכָל הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֵה אֲשֶׁר בְּכָל גְּבֻלוֹ סָבִיב."

חמש פעמים מופיעה המילה "אשר" בפסוק. זוהי הפעם היחידה בתנ"ך. בכל התנ"ך אין פסוק שיש בו יותר משלוש פעמים "אשר", וכאן חמש פעמים. חיפשתי במפרשים ולא מצאתי מי שמדבר על כך. הפסוק נראה ממש מוזר. נשתי במחשבות, בהשראת דברים שכתבו המפרשים על הפסוק.

מר' צדוק הכהן מלובלין למדנו, שכאשר רוצים לעמוד על מהותו של ענין, יש לעיין בפעם הראשונה שהוא מופיע בתורה. היכן ההופעה הראשונה של המילה "אשר" בתורה?

בפסוק השביעי בתורה (בראשית א', ז'): "וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת הָרְקִיעַ וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִמַּתַּח לָרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לָרְקִיעַ וַיְהִי כֵן."

ביום השני נבראה המחלוקת, ההפרדה בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע.

"אשר" הוא ביטוי המבטא את המקום המיוחד לכל דבר. בתחילה יש לקבוע לכל דבר את מקומו ולהבדיל בין הדברים. לאחר מכן ניתן לחבר בין הדברים, אחר שכל אחד נמצא במקומו הראוי לו.

כך גם אצלנו, המילה "אשר" באה לציין את המקום של הקרקע. השדה נגאלה מידי עפרון והגיעה למקומה הראוי לה, לאברהם. "אשר" הוא גם לשון שמחה ואושר. "ויקם השדה" - תקומה היתה לו (רש"י). השדה שמחה ומאושרת כאשר היא קמה מידיו של עפרון לידי אברהם.

כשהשדה היתה בידי עפרון, הוא לא ידע להעריך את מעלתה. הוא לא ראה בה את פתח גן עדן, אלא סתם שדה טרשים. השדה היתה בזויה בעיניו. כמה מסכנה היתה השדה בידי עפרון, וכמה שמחה ומאושרת היתה כאשר באה לידי אברהם.

פינת הילדים

חשינות חיפוש הפרשה וברשי

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא להרחיב על המושג שמצאתם)

חולמים כלומר הכא...

3. מה רצה אליעזר עבד אברהם בליבו?

2. במה ברח ה' את אברהם?

1. מה הקשר בין סוף פרשת "וירא" לתחילת פרשת "חיי שרה"?

"ותקע כף ירך יעקב, דע שכוונתו היה לעשות יעקב בעל מום כדי שלא יקבר במערה... ולא עלה בידו, שמיד ריפא אותו האל יתברך, באמרו 'ויבא יעקב שלם'..."

ותקעו ליעקב ביתד תקוע במקום נאמן להקבר במערה הנזכר כדי לעבור זרעו דרך שם לגן עדן.

(רבי אברהם אזולאי, "חסד לאברהם", אבן שתיה, עין הארץ, י"ג, י"א)

